

Buriad-Mongol УНЕН

BK(b)P-ийн Бүриад-Монгол Обкомой ба БМАССР-ийн
Верховно Соведей Президиймэй оорган.

Мынөөдөрей номмөртө:

Азалай булад дисциплиниин т,лөө.
Хүдөө азaxиин тyрyу xынyыдеi ба колxоо-
зуудай тyрyулегсeнeрей рeспyбликaанскa
совeщaни
Испaнскa аpадтa тухaлхa кoнфeрeнцe.
Хынзонoi пeерeпиcтиин ғaнaр бa xысeд
биcэгдeхeнeи гeнeрaлбнa ғaлгaлтa.

Азалай булад дисциплиниин т,лөө

Азалай дисциплиниийн зурмуул-
а хэмээхэеэ буулганууд тук
а) P-ийн Централна Комитет-
еи ба PSBCS-ийн тогтоолууд
олго унгерхен удэрньд бол-
ол манай азaxиин хытeлбeрлeг-
eд, партиина ба профсојуузна
р, анзааcанууд болбол оронол
азaxиин саахнх хыгзeлтe ба
агзаралтйи тулхaа жaдaлдa
литухай сeрjооно хeрe сeл-
гyдйи эeдeдeдeдe гaртa абаа
eсe xаруулнa. Прогyиинyд ба
оcомдоxo жaдaлнyудaй тоoл-
ой сөөрeл xaa-xaанaгyи xapaдa
a. Прaвитeлcтвo, пaртиин CK бa
PSBCS-ийн тогтоолууд xaa-xaан-
aй xысeд бyрин xыгзeдeдeг
олxодо, лoдopнyудaй бeлe
дaлдaн бaйхa гaзaрийн азaxиин
бa профсојуузнa oргaнyудaй
гeл бoлгoxодо, дисциплинe еpид
бaлaxa, бyхii пeдpиjлaт-
иинyд бa xыгзeдeдeдeдe дeрe
xтyу бa eдбeрeсeгyи бoлcөвii,
тyрaм бaлгyулaгдaxa бaйнa
гeлeндe жaмaрc хeзeг yгeл.
Азалай булад дисциплиниин т-
лөө тeмeсeл--азaxиин хытeл
eсe, гyлeдeрлeн кoмaндиp,
xыгзeдeдeдeдe хытeлбeрлeгсe
бyтeнeй тyрyушлн yлгaлa мyн.
Гeбeс зaрлм xыгзeдeдeдeдe,
тyрaм пeдpиjлaтнyудaй хытeл-
бeрлeгсeдeдe xадaа азалай дисципли-
ниийн eдбeдeсeдe-- прoгyиш-
гyи бa лoдopнyудaй xысeд
тeмeсeл жaбуулзa, тeдeндe еpид
тeмeсeнyиdийлi абаагyи, eнe-
гeрeе тeдeнiйлi дaлдaн хa-
лaхa зaм дeрe aрhаn бaйнa.
Eнe xадaа БМАССР-ийн Сoв-
нaркoмoмoй 19 9 oнoй jанвapийн
19-нeй yдeрeй тoгтoолoор гeрce-
лeгдeдe бaйнa. БМАССР-ийн Xy-
дaлдaнaй Aрaдaй Kомиссаp
M. I. Kaлiнiнaй Cыжyуyрoв бoл
БМАССР-ийн Сoвнaркoмoм, BK (b)
пaртиин CK бa PSBCS-ийн тoг-
тoолoор xapaлaгдaн хeмe-
eнyиdийлi абаагyи бaйхaа гa-
дaнa, Nаpкoмтoоrгийн aппapaд-
a бaйгaа прoгyишгyиdтe жa-
мaрc хeмeе aбaагyи бaйхaн
бaйнa. Илeлxэдe, Xyдaлдaн-
бeлeдxэлгийн тaгaгaй нaчaлaн-
гoлoвcкi jанвapийн 15, 17,
19, 20, 21 ба 25-дa жaмaрc cа-
лaагyигeр xoсoмдoмo, Pлa-
нoвo-лaнaнoвa тaгaгaй нa-
чaлaн-гoлoвcкi Gындopoв jанвap-
aрa coo cалтaагaнyигeр xo-
р yдeр xoсoмдoмo. Myn Goc-
пaлaнaй xыдeлмeрлeгсe Gолд-
бeрг jанвapь coo cалтaагaн-
yигeр гyрнa удaа прoгyи-
eдe, тeдe Gocпaлaнaй тyрyлeг-
e. N. Fомитин xадaа тeрe-
eнiйлi прoгyишгyи гeзe гaгa-
рaнaа aйxа, aдминистpативнaш-
и хeмeе aбaагyи бaйхaн бaйнa.
Teeнeхe гaдaнa, рeспyб-
ликин зaрлм нaркoмaдyд бa
xыгзeдeдeдeдe xыдeлмeрлeгсe
гeнeнeй бa xыдeлмeрлeгсe гa-
нaнaй бyридxэл xагaлтaгyигeр
aбгaдaн бaйнa. Eнe xадaа
азaлaй дисциплинe eдбeдe жaдaл-
нyиdийлi тyгeдxен, дeзoгa-

нaзaтoрнyудaй xыдeлмeрлeгсe xo-
сoмдoл бa гeгeдeлiйлi eлpылxе
жaдaлдa хaд бoлдoг бaйнa.
Myn Nаpкoмтoоrгийн Xyдaл-
дaнaй инcпeкциин тaгaгa бa
Nаpкoмxooзoй Пpoeктнe тaгaг-
a имe бyридxэл мyнe бoлтo
xeгдeгyи бaйхaн бaйнa.
БМАССР-ийн XNXY, Gopсoвeд,
Nаpкoмcөбeс бa Ocoвaхиймeй
Цeнтpaлнa Сoвeдeд г.м. y-
pзeдeннyиdтe xыдeлмeрлeгсe
xoсoмдoн бa прoгyи хeн
фaктнyд oлoн бaйхa jым.
Eдe бyхii фaктнyд jуу xa-
руулнa? Зaрлм пaртиинa, a-
xиин, cөвeдeд бa пpofcoјуузнa
oргaнaзaцaнyуд бoлбoл пaрти,
пpаvиtелcтвиин бa PSBCS-ийн тa-
лaй cуxлaа тoгтoолoо жoтo-
виoд xeгyи, өөpлiнгeе xыдeл-
мeрлeгсeдeдe eнe тoгтoолoй yдe-
cнeдxен тaбигaй, eнe тoгтoол-
иийн мaccийн дyндa yгeнeр
илгyулxа xыдeлмeрлeгсe жaбуу-
лaгyи бaйнa.
Eдeнeй зaрлмaнiнc xадaа
пaртиин cлeнгyиd бaйнa, тeдe
eдeнe xадaа Cовнaркoмoм,
BK (b) P-ийн CK бa PSBCS-ийн
тогтоолууд дyргeлтe бoлгoxиин
тyлөө xojор зeгe xapуулaлгa
бeжeдeдe дaнa:--eдeнe xадaа
нe, eнe тaлaхa cөвeдeд гyрeнeй
aбaхaагcад, нyгeе тaлaхa
пaртиицaнyд бaйнa. Eдeнeр бoл-
бoл cөвeд зaкooн eдбeдeдe,
xojор зeгe гeм xeнe: тeдeнe
бoлбoл гyрeнeйш, пaртииш
дисциплинe eдeнe гeсe... Nыx-
eр Cтaлiн бoлбoл имe xыдeл-
мeрлeгсeдeдe жaмaрc xудxа-
лaагyигeр удaридaxи пoст-
нyдхaа xуулaн xaлaxиийн eридeг
бaйнa. ("Пpавдa").
БМАССР-ийн SNK, BK (b) Пa-
ртиин CK бa PSBCS-ийн тoгтoол
бoлбoл азалай дисциплиниийн бe-
xизyиxе хeмeежaбуулгaнyиdийлi
aбaагyи тyлөө, прoгyишгyиd,
лeтyигyиd бa лoдopнyудaй
eсeрyи eрид хeмeе aбaагyи
тyлөө пeдpиjлaтнyудaй бa xы-
гзeдeдeдeдeдe xытeлбeрлeгсeдe
xыдeлмeрлeгсe гaгaдaзa cыд-
тe yгeтxе xытeр xaрлyулaгдa
xабадуулaгдaxa жoтoлo гeнe.
Jуyб гeдeдe, азалай дисципли-
ниийн хуладхaн, азалай бyтeсiйлi
бaгaдxаа жaдaл xадaа гy-
рeндe, eдe oрoндo jиxе xoxидoл
yзyылxе бaйнa.
Имeхe, прoгyишгyиd,
лoдopнyуд, лeтyигyиd бa
cоциaлиcт yмcиийн yригсeдeй xa-
рaгaмгyи тeмeсe жaдaл xa-
дaа азалай дисциплиниийн бeхизyи-
xиин, cоциaлнa cтpaxoвaнiин
xeгeгyи зyрaмcуулxиин, азалай
бyтeсiйлi дeсeлyиxиин, мaнaй
aгyи jиxе cоциaлиcт eдe oрoнoй
пpомиcлeннoсt бa aрaдaй азaxи-
иийн дeсeлyиxиин xызyиxиин
тyлөө тeмeсeл бoлxo бaйнa. Eнe
xадaа пaртиинa, cөвeдeд кoм-
cомoлcкo бa пpofcoјуузнa
oргaнaзaцaнyудaй хытeлбeрлeг-
сeдeй, yнeн cexе бa cознaтeлнa
гpаздaнiин бyрлiн тyрyушлн
eлeзeнeй зoрлгo бoлнo.

Амееркиин Холбоото Штаадуудта зориулалгдahan радиоопердааца

Ныxер M. I. Kалининaй yгeлeлeгe
Jанвapийн 29-нeй yдeр, AX-
a зoрлyлaгдaн, jиxе pадиo-
oпeрeдaцa Mосквaхaа xeлe-
гeдe.
AX-дaй aрaдтa бa пpезидeн-
eдe xандaн aмaрcалтaгaй-
гaр SS-R-ийн Bepxoвнo Сo-
вeдeй Пpезидиeмeй тyрyлeгсe
ныxер M. I. Kалинин pадиo-
oгyи xeлeхeн бaйнa. Mи-
кaйл Iвaнoвиц xeлe:
"Cөвeд Cоциaлиcт Рeспyб-
ликeнyиdтe Cојуузaй aрaдуудхaа
aмepикaнскa aрaдтa yнeн зы-
рeнeй бaжaр xыргeхиин тyлaдa,
тeрeндe cexе xандaа aргийн
бaнхaнiйлi xeрeглeнeб.
Aрaдуудaй xaрлcан oйлгoл-
oxo бa xaрлcан xындeлeсeжe
жaдaл eгeл мyнeе yдeдe тoн
jиxе yдxаcанaртa бaйнa. Mиtрийн
xагaхиин тyлaдa xeрeглeдeдe,
yлaсxoрoндийн cотpыднicтвo
eнeгeгeр yлaм бeхизeнe. Nы-
лoркoдoкoй бyдeдeлeжeн вилcтa-
кa бoлбoл eнe дeдe зoрлгoдo
aбaxeнe. Имe зoрлгiн тyлөө
БМАССР xадaа eнe вилcтaкaдa x-

Хүдөө азaxиин тyрyу xынyыдеi ба колxоо- зуудай тyрyулегсeнeрей рeспyбликaанскa совeщaни

1939 oнoй фeвpapийн 1-нeй yгeлeнeй зaсeдaнi
Фeвpapийн 1-дe, yгeлeнeй 10
цaаcтa, oрoд дaрлaн т-aapт 100
Бүриад-Монгол рeспyбликин
хүдөө азaxиин тyрyу xынyыдеi
бa колxоо-зуудай тyрyулегсeнeрей
рeспyбликaанскa cовeщaни xы-
дeлмeрлeгсe yгeлeлeб. Yгeлeнeй
зaсeдaнiийлi БМАССР-ийн гaзaр
тaрa-лaнг Aрaдaй Kомиссаp
ныxер Kовpигин нeбe.
Ныxер Kовpигинaй дoклaд
тyсaа yгe xeлeлeгe yгeлeлeб,
Зeдин aймaгaй Зeдин cөлcө-
вeдeй "Пaилeткa" колxоо-зoй cа-
бaн ныxер Шимариoв yгe xe-
лeб. Ныxер Шимариoв бoлбoл
yгe xeлeхe зyрaа, мaлaй yбeл-
зeгiйлi xер зeгe бeлeдxэлтe-
гeер yнгeрeгe бaйхaнaа, мaлa
биceрийлi зyбeер xeрeглeхe,
тyл aбaгaдa бeлeдxэл бa өөpлi-
нгeе xыдeлмeрлeйн мeтoд бoлoн
дyтyу дyндa зyилнyиdийлi тeм-
дeглeн xeлeбe.
Caaшaн Xонxолoйн MTS-ийн
тpактoрнa бpигaдиин тpактoрист
ныxер Л. Ceeнoв yгe xeлeдe-
дe, eнeнeй yдa зилнyиdтe жa-
мaрaар xыдeлмeрлeхeнe, 1938
oндo xepзeгeер xыдeлмeрлeзe,
жaмaр yгaсa aбaнaнaа, өөpлi-
нгe бpигaдиин aзaл eмxидxэл,
eрxим тpактoристнyудaгaа xы-
дeлмeрлe бa MTS-ингeе xыдeл-
мeй тyхaй xeлeхe зyрaа, BK(b)
P-ийн XVIII истopицeскe cпe-
циaлнeгдeдe yдeр xытeр бy-
xи xыдөө азaxиингaа мaшинa
зeбceгyиdтe рeмoнтийлi дyг-
гeжe бa 1-39 oнoй ceeзooн coo-
гo 1300 гeктaар гaзaр xaxaлxа
бa 15 пpocтeнт гopиуцa eкo-
нoмикoб--гeзe yлгaлa aбhаn
бaйнa.
Myn Сeлeнгийн aймaгaй Moo-
лoтoвoй нeрe--зeтe колxоо-зoй тy-
рyлeгсe Зoрлгyиyгe бoлбoл
1938 oн дoтop азaxиин, пoли-
тицeскe кaмпaнi бa кылбтyр-
нe xыдeлмeрлeйн тaлaар жaмaр
aмзaлтaнyиdтaй бaйхaнaа, мyн
дyтyу дyндaнyиdийлi тeмдeглe-
xиин xамтa, бaлaлг yгaсa xу-
pиaн aбhанaа, мaлaзaлiйлi yc-
xe гyрeнeй плaниийлi дyггeхeн
тyxaйгaа xeлeхeгe гaдaнa, aй-
мaгaингaа xытeлбeрлeгсeдe бa
нaркoмзeмeй хытeлбeрлeгсeдeй
xыдeлмeрлeйн дyтyу дyндaнyиd

xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiсeнyи-
дийлi xapуулaн xeлeбe. Caaшaн
xай зiсeнyиdийлi xapуулaн, eдe
yлгaнaнyиdийлi дyггeжe тaлaар
тoн xагaлтaгyи бaйхиий тeмдe-
лeб. Хүдөө азaxиин aрeтeлийн
Cтaлинскa yстaвiiлi дyггeлeгe,
хүдөө азалай вилcтaкeдe xаба-
дaxa тyхaй тyрyу колxоо-зyуд
бa мyн гeгeдeжe жaбaнaн кол-
xoо-зyуд тyхaй oлoн зiс

Xyde azaxiin tyryy xynyydei, kolxoozuudai tyryylegşenerei respyblikaanska soveşçaani

NYXER S. M. IVANOVOI YGEHEE

(BMASSR-ei Sovnarkoomoi tyryylegşe)

Nyxedyd! Xyde azaxiin tyryy xynyyd bolbol ugaa jixenyd amzaltanuudiji tuilaa. Ene xadaa bolsheviigyydei paartiin, soveed pravitel'stviin ba nyxer Staalinai yder byriiin anxaral doro, serjoozno ba oroldosotoi azalaar tuilagdahan baina. Gebeş, hain pokazaatelnuudtai aimaguud ba kolxoozuudtai xamta, plaanaa dyrygegyi aimaguud, kolxoozuud yseen bişe bii.

Yngeregşe zilde egeel edi bagta xyde azaxiin tyryy xynyydei shood yngerdegde hene. Ene shood deere ton hainuud ujalganuud abtahan ba byxii kolxoozniguudta xandalga gargagdahan baigaa. Teed, ede ujalganuud xer-zerge dyrygedeeb? Xabarai tarilgiyi egeel bogonxon bolzoto, 7-10 xonog soo dyrygexe geze ujalga soogoo bişehen aad, eneenee hara xaxad yrgelzelyyhen bainabul. Çiz traaktoraar 2000 gektaar xaxalxa gehen aad, 1100 gektaar xaxalxabul. Byxii traaktorna xydelmerinydei plaanal dyrygedeggyi haa, goriuça xadaa ton jixe gargadga.

Myn, malazalai talaar xaraza yzeje. Xandalga soogoo ebete malai too tolgoiji 20 procent deeselyylxe geze bişehen aad, 11 procent deeselyylhen bainabdi, baha bişe bişe malnuudalai talaar abtahan ujalganuud dyrygedeggyi.

Ene jyyen deerehee bolob

gexede, zarim aimaguudai, kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol malazalda ton xaişa xeregeer, xariusalga gyigee xandahan baina. Iimehee, malazalda ton şuxala anxaralaa tabixa xeregeti Uşaran, manaida malazal xadaa şidexiti rooltoi.

Gadana, malazalai talaar ton hain pokazaatelbai kolxoozuudolon bi. Ziseelxede, Selengiin aimagai, Teel'manei neremzete kolxooz bolbol ebete tomo malnuudai plaaniiji 112%, gaxain plaaniiji 138% dyrygehen ba yiraazna ynteen byrihee 1915,5 litr hy haahan baina. Myn, tus kolxoozdo malazalai galxamşagaadrnuud urgaa. Tariaan azalaişji talaar hain rezyl'taaduud tai jym.

Mynoe yjede respyyblike dotor xabarai tarilgada beledxel, kaadrnuudiji beledxelge ton xangaltagi jabana. Gebel, 200 brigadlarnuud kyyrsede hural-saxa johotoi aad, mill 50 xyn huralšana.

Manai orono byxii azalşad bolbol BK (b) P-in XVIII sjezd-diji ugtaxin tula ton erşemteiger beledxeze baina. Ene uşar-haa, Buriaad Mongoloi pravitel'stvo bolbol taanar—tyryy xynyydiji, kolxoozuudai tyryylegşeneriiji ba kolxoozniguud-diji ene ugaa jixe sobitiiji byxii dutuu dundanuudaa oiriin ydernyyde usadxaza, erximeer ugtaxiiji urlaalna. (Aplodis-meentnyy).

Nyxer L. Cereenovei ygehee

(Xonxoloin MTS-lin traaktorna brigadiin brigadiir)

Nyxedyd, Xonxoloin maşina—traaktorna staancin kollektiivi zyghee xaluun bajariiji xyrgeneb. (Aplodis-meentnyy).

Bi xadaa eeringee jabadal tuxai bagaxanaar xeeşemni. 1932 onho xoişo Xonxoloin MTS-lin traaktorna brigadiin brigadiirar xydelmerileneb. Ene yje soo manai brigadaa бага bişenyd amzaltanuudiji tuilaa: 1936 ondo kolioosno traaktoraar 1065 gektaar gazar xaxalhan ba 43 ceentner goriuça ekonoomilhon bainabdi. Myn, 1938 ondo kolioosno traaktoraar 1239 gektaar gazar xaxalxa, 42 ceentner goriuça ekonoomilhoobdi. Ede xadaa yşeel xangaltagi.

Ynder pokazaatelnuudiji tuil-xiin tula kaadrnuud- xynyyde erxim hain ysloovi baiguulxa, tedeniji poliitişke ba texnişke znaanlaar zebşeglexe xeregeti.

Manai MTS xadaa respyyblike dotor gurbadaxi zilee negedexi huurida jabana. Manaida erxim xynyyd, staxaanovcuudolon bi. Ziseelxede, Gumbojev D. D., Gombojev C., Mančarov, Ivanov ba Kalaşnikov gegşed sezoono ba ydereigee

planiiji sag yrgelze ylybşen dyrygedeg baina. Remontloor Varfolomejev bolbol 17 traaktornuudiji janvaariin 1 xyrtter remontoilxo geze ujalga abaad, terenee xyndetelgeer dyrygee. Eneentel xamta manai MTS-da geegdeze jabahan, plaanaa sag yrgelze dyrygedeggyi brigadaa bii. Ene xadaa traaktorna brigadaa №11 bolno.

Ene zilde paartiin XVIII sjezd bolxo. Ene bolbol byxii paartiin ba azalşadai azabaidalda ton şuxala temdeglegdege sobiti myn. Ene uşarhaa paartiin XVIII sjezdiin neegdege yder xyrtter xyde azaxiin byxii maşinanuudiji ba kombainanuudiji xyted remontoilxo geze MTS-ingege nerehee ujalga abanab.

Gadana, 1939 onoi niuarta kolioosno traaktoraar 1300 gektaar gazar xaxalxa, goriuçuin 15 procentiiji ekonoomilxo geze ujalga eere abnab.

Manai Byxesojuuzna Kommunis (bolsheviigyydei) paarti mandag!

Aguu jixe Staalin mandag! (Aplodis-meentnyy)

Nyxer G. C. Belbgaajevai ygehee

(BMASSR-ei Verxoovno Soveed tyryylegşe)

Nyxedyd, mynee ene bolzo baigaa soveşçaani xadaa ton jixe poliitişke ba axaiin ud-xaşanartai baina. Jyyb gexede, ene xadaa yngeregşe zile itooguudiji gargaxa ba ene zilei bojevoi programma batalan abaxa.

Kolxoozno tarlaaşad bolbol bolsheviigyydei paartiin, soveed pravitel'stviin ba nyxer Staalinai xytelberit doro, yngeregşe 1938 ondo galxamşag amzaltanuudiji tuilaa. 1938 onoi niuarta malazaliiji xygeşelgiin gyrenei plaan respyyblike dotor 100 garan procent dyrygedee.

Muxar-Şiberi, Biçyrei, Kabaanskiin ba Tarbagatain aimaguud xadaa malazalaaraa tiime tomo aimaguud bişejii haa, malai produktivnostiji haizaruulxa ba terenei too tolgoiji oloşoruulxiin talaar nelieed hain pokazaatelbai baina. Malazalaaraa respyyblike dotor egeel too moimag bolxo, Selengiin aimagai kolxoozuud bolbol malazalda bodoto socialiş klyştire ba zootexnikiji neberrylen oruulxiin talaar muu bişe xydelmerilee.

Gadana, malazalai maasternuud-staxaanovcuudai too yder-hee yder byrii oloşoronoi. Uşar-haa, Byxesojuuzna vilstavkede xabaadaşaxa tuxai 80 şaxuu mediyigenydhoe 270 mediyigenydhoe tyryy xynyydhee orohon baina. Gebeş, ene xadaa bidene xangaltagi geşee.

Malazaldaxi vreditel'stviin xoişolonguudiji likvidacalga yşeel xangaltagi baina. Iime-hee, xyde azaxiin tyryy xynyyd, kolxoozuudai xytelberilegşed, zoovetspecialistnuud xadaa malazalaxi vreditel'stviin xoişolonguudiji yndeşeeşen likvidacalxa jabadaldai gol an-xaralaa tabixa johotoi.

BMASSR-ei arbanzilei oitoidaşaramduulan, BK(b) P-in Centralna Komiteed bolbol Buriaad-Mongoliji Soveed Sojuuzai malazalai gol baaza bol-

goxliji urlaalan baigaa. Ene daabari mynee yjede ton xangaltagiyeer gylsedegdene. MTS-udai ba kolxoozuudaişji xytelberilegşed xadaa malazaliiji xojordoxi asuudalda tooldog. malazal deere azalai muugaar organizovaalaadahan ba ede brigadlarnuudai sag yrgelxiin xydelmerileşdeer xyted ykomplektovaalagdaagvi baihan deerehee, zaluu malnuudai ba ilangajaa tylnyydei xoxoxo jabadaluud alilolon uşarana. Ede dutuu dundanuudiji saaşadani tesseze jaabaş bolxogyl.

Bidener bolbol ugaa jixe sobittide—Byxesojuuzna xyde azaxiin vilstavkede beledxeze bainabdi. Manai zorilgo xadaa vilstavke deere tusxai rekoordinuudiji xaruulxa bişe, xarin byxeli aimaguudai, kolxoozuudai, feermenyydei amzaltanuudiji xaruulxa jabadal bolno. Eneen deerehee, xyde azaxiin tyryy xynyyd, staxaanovcuudai xydelmeriin meetod ba oopeduudiji busadta damzuulga ton jixe udxaşanartai baina. Tyryysyylet oopediiji bygediin doştojaani bolxogo jabadaldai xeb-lelei rool too jixe. Gebeş, manai respyblikaanska gazeedyd „B-M. Praavda“ ba „B-M. Ynen“, myn aimagai gazeedyd bolbol eneenei talaar bolşogyl muugaar xydelmerilene.

Vilstavkiin neegdege bolzor xyrtter ton bagaxan sag yloe. Eneeniiji egeel effektivneer, xysedeer xereglexiin tula, aimaguud, MTS-ud, kolxoozuud, feermenyyd ba maassa kolxoozniguudai xoorondo socialiş so-revnovaanliiji ton yrgeneer del-geryylxe xeregeti. Manai byxii vilstavkede kandidaduudiji dokymentaacalxa jabadaluudiji maariin 1 xyrtter zaabol dyrygexe şuxala. Ene xydelmeriiji yngerexe jabadai zoovetspecialistnuud, MTS-udai, kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol ton serjoozno anxaralaa tabixa ujalgatai. (Aplodis-meentnyy)

ZURAG DEERF: Zetiin aimagai. Naranai Selbsoveede Vorosilovoi neremzete kolxoozoi tyryylegşe nyxer I.A. Kotelevnikov zyyn garhaa ba revizioonno komissin tyryylegşe nyxer G. I. Kovaliov. Pe-sterevei foto.

NYXER BELIIXIN YGEHEE

(Biçyrei aimagai, „Kraasna znaamia trydaa“ kolxooz)

Xyde azaxiin tyryy xynyydei respyblikaanska soveşçaanida xabaadagşad, taanariiji eeringee kolxoozoi byxii kolxoozniguudai zyghee amarşalanab! (Aplodis-meentnyy).

Manai kolxooz 1929 ondo 7 bylehee organizovaalagdahan baina. Egeel tyryyn byxii maliin gexede, 12 morin, 1 ynteen baigaa. Berxe hen daa, tilxede, gazaraa bolbosoruulxa maşina geze baigaagyl, xarin 1935 ondo Baga-Xynaliin MTS organizovaalagdaa, tiixede nege baga deere bolzo, saaşaa xyted urgasa exilehen baina geşebdi.

Mynoe manai kolxooz alizerge boloo geşeb geze xeden too barimtanuudaar ene soveşçaani deere xaruulxiiji xyseneb. Manai kolxoozdo mynee 318 byle ail toologdozo baina.

1938 on soo manai kolxooz barag hain urgasa abhan baina. Jixenxi gazarnai uhalagdadaq. Eneenei aşaar, urdanş gektaar byrihee 11-12 ceentner tariiaa abdag, egeel tere pooli deere-hee 20 ceentnerhee ylyy tariiaa abdag bolobdi. Ene zilde ag-roxenişke xemzeşabuulga xehen ploşçadş deerehee gektaar byriin 50 ceentner tariiaa xuriazaa abaabdi. Tarilgamnai gol tyleb soortoto yriheer xegdene.

Ene zilde manai kolxooz 300332 tyxerigeli gansal myngen do-xood oruulaa! (Aplodis-meentnyy).

Natuuroplataa janvaariin negenei yder xyted dyrygeş hem-di. Natuuroplataar 3889 centner tariiaa tuşaagaabdi. Gyrendee 800 ceentner ybehe tuşaahan bainabdi. Gyrendee 3350 ceentner tariiaa xudaldaabdi. Ede bygede sym bolzor soogoo xegdehen baina. (Aplodis-meentnyy).

Malazal. 1939 onoi janvaariin negende 245 tolgoi ebete mal-tai baixa johotoi aad, mynee 246 maltai bolonxoibdi. Ynger-

hen zilde byxii ynteede hain yylleret buxanuudaar oroondo oruulhan bainabdi. Myn le ene janvaariin negende 150 gaxalnuudtai baixin orondo, 236 tolgoi gaxaitai bainabdi. Manai kolxoozdo niutagai yylleret gaxainuud ton yşeen, olonxiin sagananglitika poroodiin gaxainuud. Yngeregşe zilde dunda zergeer nege eme gaxal byrihee 19,5 porşoonkonuudiji abaabdi. Xonidnai 300 tolgoi baixa aad, mynee 400 garan tolgoi bolood baina.

Manai kolxoozniguudai azabaidal sengelig xyxiyyn boloo. Manai kolxoozniguud eorlin kly.btel. Manai kolxoozniguud xadaa 24 myzekaantnuudhaa byridehen dyxovoi orkeestretai, myn eorlin stryynne orkeestretai. Manaida xygyedei jaasli bi. Teed ene şil xojor dabxar ger şineer barlza, eneende narailalgin ger, sezoono bişe, xarin byxeli şil soogoo xydelmerilexe jaasli baiguulxaa bainabdi. Bide eşhedingee parix-maaxerskataibdi, ende kolxoozniguud xadaa 36 mynge tylene yhe haxalaa abxuulaad, ode-koloondulaad gardag baina. (Aplodis-meentnyy). Xojor şişeete hain polevoi staanguud baxa.

Kolxoozoigoo ceentriiji nogooruulxa talaar jixe xydelmerit jabuulagdana. Ene zilde yyll-cenydeeree xede miangan eldeb janziin modonuudiji tarixabdi. Edeenei dunda eldeb janziin zimeste modonuud bi, namar oşood xaraaşanai jaablokoş urgasa baxadga bolxo. (Aplodis-meentnyy).

Ede byxiiiji, ene zargalta xyxiyyn elbeg delbeg azabaidaliiji bidene ygehen soveed zasag mandag!

Kolxoozno strol mandag! Manai voozdş ba bagşa nyxer Staalin mandag! (Aplodis-meentnyy).

NYXER SVIATAGOROI YGEHEE

(Ulaan-Ydiin botanişke saad)

Yngeregşe zilde manai Ulaan-Ydede botanişke saad organizovaalagdahan geşee. Ene botanişke saad xadaa nauuçnaşinzelgelgiin ba klytyryne-gegeerlei yçreşeeni myn. Ene xadaa respyyblikin byxii urgamaluudai bajaliguudiji şalğan şinzeze johotoi, ynexeeşee nauuçna yçreşeeni geşee. Manai respyyblike soo 3800 garan urgamaluud, edenel 1200-linn malai tezeel bolxo urgamaluud baina. Ene jixe bajalig mynee xyrtter xereglegedeggyi baigaa.

Manai saad xadaa 70 gektaar oopedno poolitoi, Soveed Sojuuzai 14 nauuçna yçreşeeni nydyteli nigtaxolbootoi. Ene yngeregşe zilde nauuçna ekşedice organizovaalaa, 5000 xemzelge hexen baina. Yngeregşe zilde vilstavke organizovaalaa hemdi, eneendenni 4000 garan yyn oroşo xaraa.

Malai tezeeler dutamagdaxa jabadal manai kolxoozuudaar yzegdedeg. Ene xadaa gansal eşhedimnai muugaar, eşhedimnai gemeer bolno geşee.

Manai kolxoozuud xadaa sabşalan deerxi modo şuluulji seberlexe, una kanaabuudiji tata-xa, xoxir şibxe geze metlin sabşalan deere gargaa tariiaa geze metlin şuxala xydelmeriiji organizovaalaa şadaagyl. Zarima tiime iniciativel baigaaş haa, tereeniiji demzeş, tedenel oopediiji xeregeş şadaagyl baina. Tereenhee gadana, tezeel urgamaluudiji tariiaa jabadal ygel. Manai saadai oopedno tarilga xeed yze-xede, zeşezilaak, iluceerne, xy-xe iluceerne, kleefer, timofel-jevke, anisova g.m. xeden olon urgamaluud manai respyyblikin teritoori deere urgasa şadaxa baina. Ede xadaa ton jixe tezeel urgasanuud baina.

Nyxedyd, malai elbeg delbeg tezeel tylene temeseş! Sabşalangal sanariiji deşeselyylen, ynder deede tezeel abxin tylene paartiin XVIII sjezdiin neremzete socialiş so-revnovaanliiji organizovaalaji, eneeniiji tolgotloji! (Aplodis-meentnyy).

ZAHABARI

„B. M. ynen“ gazeedeli fevraliin 2-oi yder, 26-daxi noomerto, gurbadaxi niurta negedexi koloonko soo „BK (b) P-in XVIII sjezdiji şine amzaltanuudaar ugtaxabdi!“—gehen stats-laa soo deerehee gurbadaxi aabzaşai hyyldē „BK (b) P-in istooriiji yzexe ba BK (b) P-in kandidaadta oroxobdi geze ujalga abhan bainad“ gehenliji „BK (b) P-in istooriiji gynzegligoer yzexe geze ujalga abhan ba paartiin kandidaadta oroxlin beledxel xexebdi gehen batna“ geze zahan unşaxa.

REDAAKCA

Redaaktoriiji orologšo

G. DAŞISEREENOV.

KINOOTEATRNUUDTA

„Progress“
Çeestb

„Erdem“
xaninuud